GECOÖRDINEERD ADVIES

VAN DE PROVINCIALE MINA-RAAD

(incl. adviezen van de gemeentelijke milieuraden van Boechout, Borsbeek, Edegem, Mortsel, Ranst, Schilde, Schoten, Wijnegem, Wommelgem en Zoersel, en de landbouwraad van Brecht)

over

DE ONTWERP DOELSTELLINGENNOTA

voor de opmaak van het

DULO-WATERPLAN BOVEN SCHIJN

Goedgekeurd tijdens de plenaire zitting van 16 september 2004.

1. Inleiding

Via de samenwerkingsovereenkomst 2002-2004 'Milieu als opstap naar duurzame ontwikkeling' worden gemeenten en provincies door het Gewest gestimuleerd tot de opmaak van Duurzame Lokale Waterplannen (DuLo-waterplannen). Inmiddels is het deelbekkenoverleg voor het deelbekken Boven Schijn opgestart. De dienst waterbeleid van de provincie Antwerpen verzorgt de coördinatie en de opmaak van het plan. Er worden telkens 2 adviesmomenten voorzien, waarvan één al in de beginfase, namelijk bij de opmaak van de doelstellingennota.

Op basis van een gebiedsanalyse, bevragingen van gemeentediensten en actoren en een oriënterend overleg werd een voorstel tot een doelstellingennota opgemaakt. Het is over dit document dat voorliggend advies gaat. Meer informatie over de DuLo-waterplannen, alsook de teksten en kaartjes kan je terugvinden op www.provant.be, waterlopen, deelbekkenwerking.

Het deelbekken Boven Schijn strekt zich uit over 14 gemeenten :
Antwerpen, Boechout, Borsbeek, Brecht, Edegem, Hove, Malle, Mortsel, Ranst, Schilde, Schoten, Wijnegem, Wommelgem en Zoersel. Aan alle voorzitters van de milieuraden van deze gemeenten, alsook aan de landbouwraad van Brecht, de GECORO's van Ranst en Mortsel en de Werkgroep Park Wijnegemhof werd half maart een brief gestuurd. Daarin werd gevraagd het voorstel voor de doelstellingennota kritisch door te nemen met de leden van de adviesraad en de opmerkingen en/of suggesties over te maken aan de PMiNa-Raad binnen de 3 maanden (= half juni). Na deze periode wordt er verondersteld dat men positief advies geeft.

De gemeentelijke milieuraden van de volgende gemeenten hebben tijdig advies uitgebracht :
Boechout, Borsbeek, Edegem, Mortsel, Ranst, Schilde, Schoten, Wijnegem, Wommelgem, Zoersel alsook de landbouwraad van Brecht.

De PMiNa-Raad staat in voor de opmaak van een gecoördineerd advies.

2. De adviezen van de gemeentelijke adviesraden

2.1. Milieuraad Boechout

p.13 nr.26 De Diepebeek dient dichtbij de bron gebufferd te worden. Voorstel om aan de Wommelgemsesteenweg een natuurlijk bufferzone aan te leggen, gekoppeld met de functie natuur of extensieve landbouw.

p. 16 nr. 28 De milieuraad is akkoord om de Grensscheidingsbeek door te trekken volgens de natuurlijke loop. Voor de Grensscheidingsbeek kan de natuurlijke buffering vergroot worden door de hofgracht van de Sombekehoeve anders in te richten.

p. 20 nr. 1 De milieuraad vraagt om deze lozingspunten aan te pakken.

p. 24 nr. 12 De milieuraad zou dit ook graag zien in Boechout.

p. 25 nr. 10 Bijkomend knelpunt: Het oppervlaktewater van de vijver (=brongebied Zijgbeek) loopt in theorie over naar de Zijgbeek. Er is iets mis met de buis onder de Broechemsesteenweg, deze laat geen water door naar de gracht in de Millegemweg. Het water zou mogelijk terechtkomen in de riolering. Dit dient veranderd te worden.

p. 32 nr. 23 De gemeente kan dit extra bekendmaken.
Bijkomend knelpunt: In de Koude beek op 50 m afstand van de Welvaartstraat verbindt een buis de beek met de collector.

2.2. Milieuraad Borsbeek

De milieuraad geeft éénparig **GUNSTIG** advies over het ontwerp van doelstellingennota voor de opmaak van het DULO-waterplan zoals voorgebracht, mits rekening te houden met de opmerkingen in het besluit van het schepencollege dd. 07.05.2004:
-blz. 15 regel 20: stroomopwaarts moet stroomafwaarts zijn
-blz. 22 regel 27 tot 31 wordt: Breedveld en Oude Haegevelde zijn twee straten die nog niet van riolering voorzien zijn. Het gemeentebestuur heeft ook niet de intentie om deze straten op korte termijn te voorzien van riolering, maar zal zich eerder beperken tot het uitvoeren van onderhoudswerken aan het wegdek.
-blz. 24 regel 3: Het schepencollege heeft ondertussen de plannen voor de ecologische herinrichting van de Koude Beek goedgekeurd, inclusief het terug openmaken van de Koude Beek ter hoogte van de festivalweide, de gemeentelijke kunstschool en het skateterrein.

2.3. Landbouwraad Brecht

Met betrekking tot de doelstellingennota Deelbekken Boven Schijn heeft de landbouwraad van Brecht de volgende opmerkingen :

Bezwaar 1 : p. 10 Knotsbosloop
Betreffende de overlast van water aan Drieboomkesberg, daar waar te weinig gebufferd kan worden. Wij menen als landbouwraad dat het perfect mogelijk is kuilen of putten in het bos te gebruiken als tijdelijke buffer in plaats van kostbare landbouwgrond te laten verzuipen.

p. 10 Klein Schijn
Aquafin plant de aanleg van een bufferbekken en retentiebekken (BPA goedgekeurd) op landbouwgebied. Landbouw wordt hier onteigend voor algemeen nut in algemeen overleg met betrokken adviesraad.

Bezwaar 2 : p. 24 Ecologie
Men spreekt hier over drijfmest dat afspoelt in het gebied “Marmerven”. Als landbouwraad menen wij de landbouwgronden op een ecologische manier te bemesten en te bewerken. De definitie “drijfmest dat afspoelt in het gebied” past niet in de context en als men spreekt over kwel is dit ontstaan uit het verleden als marmerven zelf. Ieder zijn werkterrein dus. Extra beken zijn niet noodzakelijk maar grachten die aanwezig zijn rond dit gebied zouden misschien beter onderhouden kunnen worden.

Bezwaar 3 : p. 25 Overige
De Brechtse Heide is in het verleden door onze voorouders ontgonnen als landbouwgrond en zal door onze opvolgers, jonge landbouwers gevestigd in dit gebied, op landbouwkundige wijze verder uitgebaat worden. Graslanden, akkers en maïsakkers zijn toch ook open landschap. Landbouwers zijn vrij te werken met beheersovereenkomsten.

p. 36 Mogelijke aandachtspunten / waterlopen

Als landbouwraad treden wij bij tot het punt over wateroverlast te wijten aan de verminderde afvoercapaciteit van de grachten in onze gemeente.
Herprofilering van het grachtenstelsel is en blijft een belangrijk aandachtspunt.

2.4. Milieuraad Edegem

De milieuraad van Edegem heeft in haar algemene vergadering van 21 april jl. beslist om zich -gezien de zeer beperkte relevantie van dit deelbekken voor Edegem- niet te verdiepen in dit dossier. Zij wensen enkel te wijzen op mogelijke (negatieve) invloeden van dit deelbekken op de omliggende deelbekkens zoals het deelbekken Beneden Vliet. Dit was nog geen voorwerp van onderzoek (coördinatie van de verschillende Dulo-waterplannen).

2.5. Milieuraad Mortsel

De milieuraad wenst integraal goedkeuring te geven aan de tekst die opgesteld is door Natuurpunt en die hieronder wordt weergegeven :

STANDPUNT VAN NATUURPUNT KOUDE BEEK VALLEI (KBV) VOOR DE MILIEUADVIESRAAD MORTSEL OVER DE ONTWERP DOELSTELLINGENNOTA VOOR DE OPMAAK VAN HET DULO-WATERPLAN VOOR HET BEKKEN VAN DE BOVEN-SCHIJN

De bemerkingen sluiten aan bij de tekst en verwijzen telkens naar bladzijde en de genummerde regels. Ze zijn geformuleerd in een werkgroep van de verschillende afdelingen van Natuurpunt[1] die bij de Koude Beek betrokken zijn.

De opmerkingen beperken zich niet hoofdzakelijk tot de stad Mortsel omdat een integraal waterbeleid uitgaat van een totaalbeeld en omdat de Koudebeek door verschillende gemeenten vloeit. Vandaar de verwijzingen naar het brongebied in Hove, naar het advies in de Milieuadviesraad van Boechout en naar de acties en plannen in de gemeente Borsbeek.

WATERKWANTITEIT

Blz. 14 regel 3 en 4

Het brongebied van de Koude Beek ligt in Hove. Uit de aard van de bron (diffuus) hoort bij dit gebied een grote infiltratiezone. Om voldoende water in de Koude Beek te krijgen moet het hemelwater zo veel mogelijk worden afgekoppeld om te kunnen infiltreren en niet naar de riolering worden afgevoerd. Rond het brongebied , meer bepaald in de Bloemenwijk en in de omgeving van de scholen zou een groter infiltratie moeten bewerkstelligd worden. De scholen die gelegen zijn in het gebied, Regina Pacis en het Groene Schooltje zouden kunnen aangesproken m worden om mee een voorbeeldfunctie op te nemen, in de eerste plaats voor de schooljeugd maar ook ten aanzien van de buurtbewoners. We denken aan grote verharde oppervlakten als speelplaatsen , turnzalen en dergelijke waarvan het regenwater niet langer meer in de riolering zal afvloeien.

Blz. 14 regels 5 – 10
Ook hier dezelfde opmerking. Het infiltratiegebied is door de bebouwing aangetast en drainagegrachten kunnen niet langer functioneren. Wij stellen voor een maximale infiltratie na te streven en nauwgezet op te volgen hoe de nog bestaande drainagegrachten optimaal kunnen worden ingezet voor waterberging en afvoer naar de Koude Beek.

Blz. 14 regels 11 – 16
De resultaten van de aangekondigde hydronautstudie zullen mee de concrete acties bepalen. De Milieuadviesraad van Boechout vraagt een natuurlijk bufferbekken voor het regenwater . Natuurpunt Koude Beekvallei sluit zich hier uiteraard bij aan.

Blz. 14 regel 17-22
Natuurpunt Koude Beekvallei ondersteunt de doelstelling die hier wordt geformuleerd over het behoud van de open ruimte aan de linkeroever van de Koude Beek ten volste

Blz. 14 regels 23 – 26
Het plan voor een gescheiden rioolstelsel voor de wijk Savelkoul met daaraan gekoppeld een inzetbaarheid als bufferbekken is een goed voorstel. In het park Savelkoul kan de Koude Beek daardoor ook een grotere zichtbaarheid krijgen en kan de functie van de bufferbekkens daadwerkelijk worden aangetoond aan bewoners en wandelaars.

Blz. 14 regels 27 – 32
De grachten waarvan sprake die nog zichtbaar zijn in het landschap maar functioneren niet meer als drainages. Dit is geen probleem vanuit het oogpunt waterkwantiteit. Ze kunnen wel behouden blijven als kleine landschapselementen omdat omwillen van hun mooie rietkragen en andere planten en struiken . Overleg met de pachters/eigenaars is hiervoor nodig, zie ook punt 3 ecologische inrichting.

[1] Natuurpunt Zuidrand, Natuurpunt Schijnvallei en Natuurpunt Land van Reyen

Blz. 14 regels 45 –46
De Milieuadviesraad van de gemeente Boechout stelt voor om het bufferbekken zo stroomopwaarts aan te leggen en niet in de omgeving van het RWZI zoals door Borsbeek is gevraagd. Natuurpunt Koude Beekvallei sluit zich hier bij aan.

WATERKWALITEIT

Blz. 20 regels 47 – 50
Er wordt verwezen naar de problematiek van de bemesting. Natuurpunt Koude Beekvallei merkt op dat de bemesting zich niet enkel voor deze akkers of weiden stelt. Van bij de oorsprong worden er langs beide oevers van de beek landbouwgronden uitgebaat en bemest, ook in de weiden (drijfmest) . Natuurpunt Koude Beekvallei wil het overmatig gebruik van meststoffen aanklagen. De 5 meter grens wordt niet gerespecteerd en de waterkwaliteit, vegetatie en fauna worden daardoor ernstig verstoord.
Het handhavingsbeleid is een eerste zaak maar een bestraffend beleid kan aangevuld worden met een stimulerend beleid. Wij vragen aan de bevoegde instanties te onderzoeken in hoever er met de landbouwers die aan de Koude Beek land bewerken kan worden samengewerkt bij voorbeeld door subsidies voor een ecologisch beheer van de oevers in het vooruitzicht te stellen.
Het moet duidelijk zijn dat het niet enkel over meststoffen gaat maar dat ook het gebruik van pesticiden en van herbiciden moet worden geviseerd. (zie ook blz. 32 regels 23-30 van de doelstellingennota)
Dat in de voorliggende tekst over de kwaliteit van het water in de Koudebeek niets is terug te vinden over lozingspunten betekent niet dat er geen meer zouden zijn. Natuurpunt KBV heeft weet van minstens drie lozingspunten op de Koudebeek: één aan de Boechoutselei, één ter hoogte van de oude brouwerij aan de Oude Steenweg en één in het hof Savelkoul. Deze moeten dringend worden aangepakt.

Blz.. 21 regels 10 – 30
Deze regels handelen over de Fortloop in Mortsel.
De plannen van de Stad Mortsel in verband met de collector in de Drabstraat die hier worden genoemd hebben vooral ook te maken met de kwantiteit van het water en horen o.i. thuis onder het eerste punt van de doelstellingennota, waterkwantiteit.
De acties die onder impuls van het Mortselse stadsbestuur aan de Fortloop gebeurden zijn een eerste stap maar moeten ook verder worden gezet.

Blz. 21 regels 52 – 55 en blz. 22 regel 1 - 4
Wat de Fortgracht betreft dringen wij aan op een effectieve uitvoering van de studie die het rioleringsstelsel rond het Fort IV in kaart zal brengen.

ECOLOGISCHE INRICHTING

Blz. 23 regels 20 – 25
De invalshoek natuurverbindingsgebied is voor Natuurpunt zeer belangrijk en mag door de aandacht voor de technische en biologische benaderingen van waterkwantiteit en waterkwaliteit niet uit het oog worden verloren.
In vergelijking met de twee andere hoofdstukken is dit hoofdstuk minder uitvoerig behandeld in de doelstellingennota en zijn de meeste opmerkingen die gemaakt werden afkomstig van Natuurpunt.

Blz. 2 regels 53-54 en blz 3 1-2
De ecologische inventarisatie die is opgestart is voor Natuurpunt KVB een bewijs dat werk wordt gemaakt van een meer ecologische inrichting van de beken en moet zeer positief worden onthaald.

Blz. 24 regels 12 - 16
Aansluitend bij de acties en de voorstellen van de gemeente Borsbeek die een zeer actief beleid voert, wordt verwezen naar de ruiming van de beek en de plannen van de stad Mortsel in het park Savelkoul. Deze zijn veel te summier. Gelukkig zijn er op dit moment al veel concretere plannen beschikbaar over de ecologische herinrichting van de Koude Beek, tenminste voor de gronden die in eigendom zijn van de Stad Mortel.

Natuurpunt vindt zich de partner bij uitstek als het om ecologische inrichting gaat en zou zeker advies willen geven over deze plannen.
Voor het Bessemgebied wordt een verbreding gepland om de beek toe te laten wat meer te meanderen. Dit kan alleen maar als er gestuwd wordt. Natuurpunt zou graag inzage hebben in de locatie(s) die daarvoor eventueel voorzien worden . Onze mensen kennen het veld door en door en kunnen een positieve inbreng doen.
De Fortloop past in het ganse plaatje als een natuurverbindingsas tussen de forten van Mortsel en Borsbeek.

Reeds in het begin hebben we benadrukt dat de Koude Beek van bron tot monding moet bekeken worden en dat de ecologische (her)inrichting ook over het hele traject zou moeten tot stand gebracht worden.
Waar nodig moet hiervoor met particulieren worden samengewerkt. Het is duidelijk dat de stad/gemeenten veel beter kunnen optreden op de eigen gronden. Op lange termijn moet er dan ook naar gestreefd worden om de oevers publiek te maken door ze te verwerven of op zijn minst voor het beheer ervan in te staan.
Zo kan de beek worden geherwaardeerd en ter beschikking komen van wandelaars en natuurliefhebbers.
De gemeente Borsbeek en de stad Mortsel hebben dit goed begrepen, de andere gemeenten zouden moeten volgen. De provincie kan hier een sterke sensibiliserende rol spelen.

Blz. 23 regel 41
Dit punt gaat over de vismigratieknelpunten. Voor de Koude Beek is duidelijk dat de lange overwelving aan het eind van zijn loop een knelpunt van eerste orde is voor de leefbaarheid van vissen. Kaart 15 is dan ook niet correct vermits er op dit moment geen vis op de Koude Beek zit.

Blz. 27 regel 33 – 37
Terugkomend bij het eerste punt, de kwantiteit van het water drukken wij nog eens extra op de voorbeeldfunctie van de openbare besturen als het om gescheiden rioleringsstelsel en afvoer/infiltratie van hemelwater gaat.

Volgende aanvullingen bij bovenstaande tekst werden nog geformuleerd:

p. 14 – lijn 23: de door de stad Mortsel aangekochte zone op de linkeroever van de koude beek kan ook gebruikt worden als overstromingszone/buffergebied voor de koude beek en niet alleen voor de verkaveling Savelkoul.

p. 14 – lijn 27: de deels verdwenen grachten ten zuidwesten van de RWZI Koude Beek dienen hersteld te worden zodat ze hun functie als “gracht” terug kunnen vervullen.
Enkel door herstel én classificatie wordt het behoud van dit oude grachtenstelsel op lange termijn veiliggesteld.
Deze grachten kunnen ingeschakeld worden voor de gescheiden afvoer van hemelwater van de zone ten zuidwesten van de spoorlijnen 25bis en 27.

p. 31 – lijn 27: Men dient de mogelijkheden van berging van hemelwater in (droogstaande) vijvers en grachten, die in privé-eigendom zijn, te onderzoeken. Zo kan er een belangrijke aanvullende buffercapaciteit opwaarts het rioleringsstelsel gecreëerd worden.

Volgende aanvullingen werden nog geformuleerd:

p. 14 – lijn 23: de door de stad Mortsel aangekochte zone op de linkeroever van de koude beek kan ook gebruikt worden als overstromingszone/buffergebied voor de koude beek en niet alleen voor de verkaveling Savelkoul.

p. 14 – lijn 27: de deels verdwenen grachten ten zuidwesten van de RWZI Koude Beek dienen hersteld te worden zodat ze hun functie als “gracht” terug kunnen vervullen.
Enkel door herstel én classificatie wordt het behoud van dit oude grachtenstelsel op lange termijn veiliggesteld.

Deze grachten kunnen ingeschakeld worden voor de gescheiden afvoer van hemelwater van de zone ten zuidwesten van de spoorlijnen 25bis en 27.

p. 31 – lijn 27: Men dient de mogelijkheden van berging van hemelwater in (droogstaande) vijvers en grachten, die in privé-eigendom zijn, te onderzoeken. Zo kan er een belangrijke aanvullende buffercapaciteit opwaarts het rioleringsstelsel gecreëerd worden.

2.6. Milieuraad Ranst

De gemeentelijke adviesraad voor milieu en natuur geeft een **negatief advies** aan het provinciebestuur van Antwerpen, Departement Leefmilieu – Dienst Waterbeleid betreffende de knelpunten en kansen zoals weergegeven in het ontwerp doelstellingen voor de opmaak van het Dulo-waterplan deelbekken Boven-Schijn. De gegevens die hierin weergegeven zijn voor de gemeente Ranst, zijn onnauwkeurig:
b.v. pagina 12 regel 38: de straten in de verkaveling Vogelwijk hebben de laatste 18 jaar 2 keer onder water gestaan, i.p.v. regelmatig, en dit enkel bij uitzonderlijk zware regenval. Bovendien is de overstroming te wijten aan een slecht onderhoud van de gracht: de duiker is kapot waardoor het water niet door kan.

De algemene conclusie is dat er overdreven is, als het over de knelpunten gaat. Hoe betrouwbaar is deze informatie? De milieuraad van Ranst hoopt dat ook de andere gemeenten dit nauwkeurig bekijken, en de fouten voor hun gemeente er uit halen.

De gemeentelijke adviesraad voor milieu en natuur geeft een **positief advies** aan het provinciebestuur van Antwerpen, Departement Leefmilieu – Dienst Waterbeleid betreffende de doelstellingen zoals weergegeven in het ontwerp doelstellingen voor de opmaak van het Dulo-waterplan deelbekken Boven-Schijn.

2.7. Milieuraad Schilde

De milieuraad van Schilde heeft met belangstelling de nota doorgenomen en wil de opstellers en al diegenen die er een bijdrage toeleverden gelukwensen. Het rapport is duidelijk, overzichtelijk en kadert ten volle in het recente decreet “Integraal Waterbeleid”.

De milieuraad ondersteunt volledig de knelpunten en suggesties door de gemeente Schilde aangegeven. We nemen aan dat de opsomming van de knelpunten en kansen zal leiden tot een integraal realistisch plan met aanduiding van verantwoordelijke instanties en uitvoeringstermijnen.

Wel hebben we ook nog enkele bedenkingen en/of vragen:

- Overstromingsrisico’s vereisen een preventieve aanpak o.m. door slibruiming. Zijn verantwoordelijkheden, toezicht op uitvoering en berging duidelijk?
- Curatief zijn overstromingsgebieden een bijkomende oplossing, maar preventieve maatregelen dienen voorrang te krijgen.
- De afkoppeling van Groot Schijn en Schijnoverwelving zoals bepleit door Natuurpunt met een tracé naar de Schelde geniet onze steun.
- In het rapport meldt men op verschillende plaatsen lozingen van bedenkelijke kwaliteit, waarbij men weet van waar ze komen. We begrijpen niet dat dit zomaar ongestraft zou kunnen en vinden een directe aanpak via milieu-inspectie of aangepaste vergunningen urgent.
- In verband met wegen en parkings vragen wij ons af of de noodzakelijke koolwaterstofafscheiders er zijn en er toezicht is op werking en reiniging ervan. We steunen uiteraard de acties i.v.m hemelwaterafvoer maar constateren ook dat bodem en grondwater beschermd moeten worden en men bijvoorbeeld nog parkings heeft zonder waterdichte bevloering. Een evenwicht tussen beide doelstellingen met de daaraan gekoppelde milieuvoorwaarden is hier noodzakelijk.
- In verband met infrastructuur, waterkwaliteit enz. wensen we te wijzen op de slordige manier waarbij men bij wegenwerken of bouwwerven allerlei bodem/grondwater/ grachten of

rioolverontreiniging veroorzaakt met additionele onnodige slibproductie, verstoppingen allerlei en waterbezoedeling.
Bij bouwvergunningen moet hier meer aandacht voor komen met verplichtingen, toezicht en boetes. Idem dito wat betreft de wettelijke verplichtingen bij bronbemaling.

- Zijn er reeds wateraudits gebeurd bij verschillende gemeentes of wanneer zijn die gepland en hoe worden die opgevat?

2.8. Milieuraad Schoten

In de milieuraad Schoten van 03/05/04 werd een toelichting gegeven over het DuLo-waterplan. In het verslag werd de goedkeuring niet expliciet opgenomen. De leden hebben evenwel geen negatieve opmerkingen geformuleerd. U mag ervan uitgaan dat het **advies gunstig** is. De doelstellingen en de projecten voor Schoten werden verder toegelicht tijdens de laatste milieuraad van 25/05, deze werden uitermate gunstig bevonden. De doelstellingennota werd aan de leden van de MR digitaal verspreid, en
lag ter inzage voor alle leden op de milieudienst.

Ook bij de behandeling van het structuurplan (op 14/06 nog besproken in een gemeenschappelijke hoorzitting GECORO/milieuraad) bijvoorbeeld komen deze projecten aan bod, en ook daar wordt positief gereageerd.

De milieuraad heeft trouwens pro-actief ingespeeld op diverse doelstellingen van de DULO-waterplannen, bijvoorbeeld met betrekking tot hemelwaterputten, groendaken, GNOP-projecten, enzovoort.
Verder kunnen vrijwel alle DULO-doelstellingen worden teruggevonden in
het gemeentelijk milieubeleidsplan en de gemeentelijke milieujaarprogramma's.

2.9. Milieuraad Wijnegem

De gemeentelijke milieuraad heeft op 1/6/04 **gunstig advies** uitgebracht.

2.10. Milieuraad Wommelgem

Voor de eenvoud zijn de opmerkingen genummerd. Tevens zijn er de algemene opmerkingen, die eerst aan bod komen en daarnaast de specifieke opmerkingen met betrekking tot een bepaalde bladzijde/regel. Deze laatste zijn voor zover mogelijk verwerkt in een kopij van de originele tekst.

Legende

- Oorspronkelijke en gewijzigde teksten zijn op een gele achtergrond weergeven. **De gewijzigde bewoording is in rood en vet gedrukt weergeven.**
- Toe te voegen of tussen te voegen teksten zijn in *blauw en cursief* gedrukt.
- Andere opmerkingen of nota's zijn in **rood en vet** weergeven.

<u>Algemene opmerkingen.</u>
Opmerking 1.
De MINA-Raad wenst zich aan te sluiten bij de opmerkingen en voorstellen van **Natuurpunt** betreffende de nomenclatuur en de vele benamingen die voor bepaalde delen van het Schijn in de doelstellingennota (en ook andere correspondentie) gebruikt worden.

Opmerking 2.
Hoewel het aantal gebruikte afkortingen beperkt is, hierbij het voorstel om voor de duidelijkheid een lijst met afkortingen toe te voegen.

<u>Specifieke opmerkingen.</u>
Opmerking 3.
<u>Bladzijde 2 - regel 28-30</u>
Oorspronkelijke tekst :

wordt gedeeltelijk veroorzaakt door de problematiek van de Schijnoverwelving.
Het Groot Schijn stroomt ter hoogte van Schijnpoort ondergronds, parallel met de ringcollector van Merksem die het rioolwater naar de RWZI van Merksem afvoert. Via overstorten kan de …
Te wijzigen in :
Het Groot Schijn stroomt **vanaf Schijnpoort ondergronds in het Verlegd Schijn, en vanaf de kruising met het Albertkanaal in Merksem parallel tussen het Albertkanaal en de Ringcollector**.

Opmerking 4.
Bladzijde 2 - regel 34-36
Oorspronkelijke tekst :
rioleringswater niet afgevoerd kan worden. Bijkomend probleem is de vlakke ligging van de Schijnoverwelving (hoogteverschil tussen Schijnpoort en de Rode Weel bedraagt minder dan 1m op 15 km)
Te wijzigen in :
Bijkomend probleem is de vlakke ligging van **het Verlegd Schijn** (hoogteverschil tussen Schijnpoort en de Rode Weel bedraagt minder dan 1m op **14** km)

Opmerking 5.
Bladzijde 4 - regel 42
Toe te voegen tekst na **(Provant-1)** :
"De duiker onder het Albertkanaal is sinds midden 2003, na een korte tijd terug in dienst geweest te zijn, terug buiten gebruik gesteld zoals jaren tevoren, wegens aanslibbing. Hierdoor wordt het volledig debiet van de Bovenloop van het Groot Schijn integraal afgeleid in het Albertkanaal. Regelmatig toezicht is hier noodzakelijk."

Opmerking 6.
Bladzijde 4 - regel 48-50
Oorspronkelijke tekst :
de monding van de Zwanebeek in het Groot Schijn **(Wijnegem-**1).
Op de grens van Wommelgem en Wijnegem, waar het Groot Schijn de Autolei kruist, werden door Aquafin twee overstorten voorzien. Eén voor het afvalwater afkomstig van…
Te wijzigen in :
Op de grens van Wommelgem en Wijnegem, waar het Groot Schijn de Autolei kruist, werden door Aquafin **drie** overstorten voorzien

Opmerking 7.
Bladzijde 4 - regel 50-52
Oorspronkelijke tekst :
Aquafin twee overstorten voorzien. Eén voor het afvalwater afkomstig van Wommelgem centrum en Wommelgem Laar en één voor het afvalwater afkomstig van Wijnegem Koolsveldlaan-collector) **(Wommelgem**).
Te wijzigen in :
Eén voor het afvalwater afkomstig van Wommelgem centrum, Wommelgem Laar **en Borsbeek, en binnenkort (2005) ook voor KMO Terstraten Oelegem en (2006) deelgemeente Ranst, één voor afvalwater afkomstig van Wijnegem (Koolsveldlaan-collector) + 1 voor afvalwater afkomstig uit de richting Makro en de oostelijke kant van de Krijgsbaan in Wijnegem.**
Toe te voegen tekst tussen regel 52 en 53 :
"Tevens is het nodig te onderzoeken of er voor een aantal van deze afvalwaterstromen een buffering of andere maatregelen noodzakelijk zijn. Hierbij is niet meer dan normaal dat de "veroorzakers" van wateroverlast bijdragen tot de investeringen. Dit dient niet enkel door de overheid gedragen te worden."

Opmerking 8.
Bladzijde 5 - regel 18-19
Oorspronkelijke tekst :
Shoppingcenter en Makro beschikken niet over een eigen buffering van regenwater doch bezitten wel grotendeels een gescheiden stelsel **(Wijnegem-**5). Op de …
Tussen te voegen na (**Wijnegem-5**) :
"Indien de overheid dient te voorzien in de nodige buffering of andere maatregelen dienen ook de betreffende bedrijven bij te dragen tot de investeringen."

Opmerking 9.
Bladzijde 5 - regel 36-37
Oorspronkelijke tekst :
de overwelvingen. Bij hevig regenweer is de overwelving gevuld met Schijnwater en moet deze ook de overstorten van de riolering in Merksem opvangen. Op dat moment…
Te wijzigen in :
Bij hevig regenweer is de overwelving gevuld met Schijnwater **en water uit de Laarse Beek, en moet de Overwelving ook overstorten** van de riolering in Merksem opvangen

Opmerking 10.
Bladzijde 5 - regel 46
Toe te voegen tekst :
"Natuurpunt Schijnvallei heeft contact met een Nederlandse Firma die vissparende pompen in ontwikkeling heeft, en waardoor het Schijnwater zonodig op het havenwaterniveau kan gebracht worden en vismigratie mogelijk wordt naar de schelde langs de zeesluizen."

Opmerking 11 .
Bladzijde 12 - regel 51
Toe te voegen tekst :
"De Keerbeek mondt uit in de Diepebeek in Wommelgem. Die monding bevindt zich in een als KMO-zone (Kapelleveld II)ingekleurd overstromingsgebied. Het eventueel ontwikkelen van deze KMO-zone zal dus ook gevolgen kunnen hebben op de waterhuishouding van de benedenloop van de Keerbeek."
"*Indien door deze ingrepen buffering of andere maatregelen nodig zijn dan dienen deze in het ontwikkelingsplan van de KMO zone geïntegreerd te worden."*

Opmerking 12.
Bladzijde 13 - regel 17
Tekst toe te voegen na **(Boechout-8) :**
"De hier aangehaalde problemen met de voorgestelde oplossingen zouden kunnen leiden tot meer, in plaats van minder, wateroverlast langs de Diepebeek. Dit is zeker zo als de drempel in Wommelgem niet kan weggenomen worden. Er dient zoveel mogelijk gestreefd te worden naar een maximale retentie ter plaatse."

Opmerking 13.
Bladzijde 13 - regel 25-26
Oorspronkelijke tekst :
deze terug uitmondt in de Diepebeek. Omdat het debiet van de Pietingloop vrij groot is, wordt aan de monding aan de Diepebeek een bufferbekken aangelegd. Dit zal…
Tekst tussen te voegen op regel 26, na ...bufferbekken aangelegd.
"Met hevige regenval van september 1998 is de Pietingloop buiten zijn oevers getreden en stonden de laaggelegen weilanden achter de Stommehoevenstraat volledig blank. Bijkomend zijn in september 1999 de komgronden naast de Pietingloop (ter hoogte van de Populierenlaan) met +- 4000 m3 grond opgevuld. Het positief effect van het nieuwe bufferbeken wordt dus enigermate gehypothekeerd door deze grondophogingen zodat eventueel een extra bufferbekken stroomopwaarts van de Pietingloop nodig kan zijn. Dit dient nader onderzocht te worden."

Opmerking 14.
Bladzijde 13 - regel 42
Toe te voegen tekst :
"*De heraanleg van de Wommelgemse Kerkplaats en aansluitende straten kan een deel van de overlast aan hemelwater naar de Diepebeek verminderen, door het af te leiden langs haar natuurlijke afloop : de Dorpsloop. Bij de recente heraanleg van de Kerkplaats en aanpalende straten werd de regenwater-afvoer zodanig gedesoriënteerd, dat het water (bij de geplande aanleg van de Welkomstraat) niet langs haar natuurlijke bedding – de Dorpsloop – naar het Groot Schijn zal afgevoerd worden, maar langs de Welkomstraat en de Molenbeekstraat naar de reeds zwaar belaste Diepebeek."*

Opmerking 15.
Bladzijde 13 - regel 47-48

Oorspronkelijke tekst :
De Rollebeek stroomt doorheen een industriezone. Hier is plaatselijk soms wateroverlast. Een aantal roosters raakten in het verleden verstopt **(Provant-1**2).
Tekst tussen te voegen op regel 48, na ...wateroverlast.
"Veel serrewater komt ongebufferd in de Rollebeek terecht, zowel in Boechout als in Wommelgem."

Opmerking 16.
Bladzijde 16 - regel 22-24
Oorspronkelijke tekst :
Deze pomp is echter geen eigendom van de gemeente, Boechout zal de afwatering bekijken. Eventueel kan de waterafvoer verspreid worden over de Koude Beek en de Rollebeek. Wommelgem vraagt om bij deze plannen nader betrokken te worden.
Tekst tussen te voegen op regel 24, na ...nader betrokken te worden.
"Een dergelijke ingreep kan de waterhuishouding van de Rollebeek verstoren. Uitgaande van de basisprincipes dient er eerst gedacht te worden aan maatregelen aan de bron. Indien de bron een pomp is kan er gedacht worden aan een buffertank die enkel water loost bij voldoende capaciteit in de beek (als het droog genoeg is)."

Opmerking 17.
Bladzijde 17 - regel 25-26
Oorspronkelijke tekst :
gemeente Ranst. De aansluiting van de riolering van Ranst op de RWZI van Wommelgem is nog gepland voor 2004. Naast huishoudelijk afvalwater komt er nog veel industrieel
In regel 26, na .. gepland 2004.
Hier zijn ook de punten van opmerking 7, betreffende de te nemen maatregelen bij het aansluiten van bijkomende afvalwaterstromen, van toepassing.

Opmerking 18.
Bladzijde 18 - regel 52 (onderaan het blad)
Toe te voegen tekst :
"Het hemelwater afkomstig uit het bewuste industriegebied naast het Klein Schijn, tussen het Albertkanaal en de Bisschoppenhoflaan kan afgeleid worden (stroomopwaarts door de Klein Schijn-bedding) naar het Albertkanaal. Zo komt de Schijnoverwelving ter hoogte van het Sportpaleis vrij van voeding uit het Klein Schijn (uit het deel tussen het Albertkanaal - aan de verstopte duiker v.h. Klein Schijn - en het Verlegd Schijn.) Maar ook het volle debiet van het Groot Schijn en dat van de Laarse Beek gaan de Schijnoverwelving verlaten. (Dit in de veronderstelling dat de beste en meest haalbare optie 3 uit de hierboven geciteerde studie van Aminal Water (februari 2004) zal uitgevoerd worden. Alzo komt dan de Overwelving vrij voor de buffering van Merksems overstromingswater, terwijl het hemelwater van het industriegebied naast het Klein Schijn zonder verpompen in het Albertkanaal kan vloeien.
De gemeente Schoten vindt het niet haalbaar om het (voor het grootste deel overwelfd) Klein Schijn in het industriegebied een fietspad aan te leggen. Het ligt wel in de mogelijkheden van het Provinciebestuur om het fietspad langs het Albertkanaal door te verbinden met het Antwerps Sportpaleis over de verlaten bedding van het Klein Schijn (in Provinciaal beheer)."

Opmerking 19.
Bladzijde 19 - regel 45-47
Oorspronkelijke tekst :
worden. Daar deze ingreep ook op Wommelgems grondgebied een grote impact heeft (pompput splitsing Herentalsebaan en Kempenlaan) wordt er gevraagd om ook Wommelgem bij de studie te betrekken **(Wommelgem)**.
Te wijzigen in :
Daar deze ingreep ook op Wommelgems grondgebied een grote impact heeft (pompput splitsing Herentalsebaan en Kempenlaan) wordt er gevraagd om ook Wommelgem bij de studie te betrekken **voor een eventueel bufferbekken voor het Ranstse afvalwater (Wommelge**m).
Noot : Dit is volledig in lijn met de opmerkingen 7 en 17.

Opmerking 20.
Bladzijde 20 - regel 26
Toe te voegen tekst :

"In de woongebieden palend aan de Diepebeek worden de oevers op verschillende plaatsen verhard of verstevigd met allerlei middelen. De oevers worden ook gebruikt als afvalplaats voor gemaaid gazon e.d.. Tientallen regenafvoerbuizen zijn rechtstreeks op de beek aangesloten."

Opmerking 21.
Bladzijde 21 - regel 6
Toe te voegen tekst na (**Natuurpunt-51)** :
"Het bestendig debiet aan effluent zou – vooral in droge zomers – best een nuttige bestemming krijgen in vb. de landbouw"
"De riolering van de Veldstraat (Wommelgem) loost rechtstreeks in de Koude Beek"

Opmerking 22.
Bladzijde 25 - regel 11-12
Oorspronkelijke tekst :
Diverse grote percelen langs het Groot Schijn zijn vroegere stortplaatsen van huishoudelijk afval (Wijnegem, Deurne, KMO-zone). Uit onderzoek van het PIH blijkt dat
Te wijzigen in :
Diverse grote percelen langs het Groot Schijn **(in Wommelgem)** zijn vroegere stortplaatsen van huishoudelijk afval (**van** Wijnegem, Deurne, KMO-zone).

Opmerking 23.
Bladzijde 28 - regel 9-12
Oorspronkelijke tekst :
Een zeer belangrijk punt dat bijzondere aandacht vereist is de aanwezigheid van de glastuinbouw in Boechout en Ranst. Het gaat telkens om grote tot zeer grote verharde oppervlakten die voor zeer veel afvloeiingswater zorgen dat in principe zou moeten gebufferd worden.
Te wijzigen in :
Een zeer belangrijk punt dat bijzondere aandacht vereist is de aanwezigheid van de glastuinbouw in Boechout**, Ranst en buurgemeenten.** Het gaat telkens om grote tot zeer grote verharde oppervlakten die voor zeer veel afvloeiingswater zorgen dat in principe zou moeten gebufferd worden. **Voor deze buffering dient een concreet plan uitgewerkt te worden.**

Opmerking 24.
Bladzijde 31 - regel 51
Oorspronkelijke tekst :
overgedragen worden aan Aquafin als riolering.
Te wijzigen in :
overgedragen worden aan Aquafin als **gescheiden** riolering **waarvan het afvalwater naar het RWZI Schijnpoort en het regenwater naar het Albertkanaal stroomt**.
Noot : Zie ook opmerking 18

Opmerking 25.
Bladzijde 32 - regel 33
Toe te voegen tekst :
"Bij woningen waar nooit riolering zal komen, moet een plaatselijke zuivering werken tegen ….."

Opmerking 26.
Bladzijde 34 - regel 12-14
Oorspronkelijke tekst :
integraal waterbeleid. In gebieden met wateroverlast, wordt getracht geen stedenbouwkundige vergunningen af te leveren voor nieuwe gebouwen, ophogingen en dergelijke.
Te wijzigen in :
In gebieden met wateroverlast, **worden geen** stedenbouwkundige vergunningen **afgeleverd** voor nieuwe gebouwen, ophogingen en dergelijke.

Opmerking 27.
Bladzijde 36 - regel 10
Toe te voegen tekst :

"Het effluent uit de RWZI's Koude Beek + Tip heeft eveneens - vooral tijdens droogte - een overmatig debiet aan gebiedsvreemd (kraantjeswater) t.o.v. het eigen beekdebiet. Daar komt tijdens warme perioden nog een te hoge (dodelijke) effluent-temperatuur voor de beekvissen bovenop."

Opmerking 28.
Bladzijde 36 - regel 37
Oorspronkelijke tekst :
Groot Schijn,…). Om in de benedenloop van het Groot Schijn een goede waterkwaliteit te
Zie opmerking 1 betreffende nomenclatuur. Wat verstaat men onder benedenloop?

Opmerking 29.
Bladzijde 38 - regel 8-10
Oorspronkelijke tekst :
Indien het traject stroomafwaarts van het Albertkanaal als riolering zou overgedragen worden aan Aquafin, is een visvriendelijke aansluiting van het Klein Schijn op het Albertkanaal wel een noodzaak.
Te wijzigen in :
Indien het traject stroomafwaarts van het Albertkanaal **met gescheiden riolering** zou overgedragen worden aan Aquafin, is een visvriendelijke aansluiting van het Klein Schijn op het Albertkanaal wel een noodzaak.

Opmerking 30.
Bladzijde 38 - regel 30-31
Oorspronkelijke tekst :
Natuurpunt Schijnvallei vzw beheert ruim 60 ha natuur binnen dit deelbekken, waaronder De Pont, Het Veer en Zevenbergenbos. In deze gebieden vind je de meeste biotopen terug uit…
Te wijzigen in :
Natuurpunt Schijnvallei vzw beheert ruim 60 ha natuur binnen dit deelbekken, waaronder De Pont, Het Veer, **Zevenbergenbos en Beemdkant.**

2.11 Milieuraad Zoersel

Pg. 3 lijn 47 tot 52: Vroeger stond hier een watermolen. Dit is een ideale plaats om als overstromingsgebied te functioneren. Het betreft echter een beperkte oppervlakte want na +/- 100 meter gaat het reliëf terug omhoog.

Pg. 10 lijn 28 tot 34: Momenteel gaat het water onder een duiker in de Waterstraat, vroeger was het echter zo dat het water werd afgevoerd langs beide zijden van de Waterstraat(Schilde)/R. Delbekestraat(Zoersel). Dus nu moet inderdaad al het water langs de zijde van de R.Delbekestraat onder de straat door via de duiker en komt samen met het water aan de zijde van de Waterstaat. Hier kan terug een ontdubbeling gebeuren.

3. Kanttekening van de PMiNa-Raad bij de adviezen van de gemeentelijke milieuraden

De PMiNa-Raad heeft opmerkingen bij het **advies van de landbouwraad van Brecht** :
Bezwaar 1 : Deze adviesraad meent dat het graven van kuilen en putten in het bos een oplossing zou kunnen zijn voor de wateroverlast t.h.v. Drieboomkensberg. De PMINA meent dat de aanwezige bosstructuur dient in te staan voor het hemelwater dat ter plaatse valt en dit water maximaal dient vast te houden, zelfs al verzuipt hierbij een kostbaar bosgebied. Het versneld afvoeren veroorzaakt doorgaans stroomafwaarts een groter probleem.
Ditzelfde principe geldt ook voor landbouwgebied: Het versneld afvoeren en hierdoor stroomafwaarts problemen veroorzaken is immers strijdig met de doelstellingen van het decreet integraal waterbeheer dat stelt dat hemelwater zoveel mogelijk dient te verdampen, nuttig te worden aangewend en geïnfiltreerd. Deze doelstelling geldt voor alle functies met uitzondering van woon- en industriegebieden waar actief dient gestreefd naar beveiliging tegen wateroverlast.

Bezwaar 2 :
De landbouwraad oordeelt dat de bemerking rond de vermesting van het 'Marmerven' niet in de context past en dat de landbouwgronden op een ecologische wijze bemest en bewerkt worden.

De PMiNa-Raad merkt op dat de eutroficatie van het 'Marmerven' vastgesteld wordt en dat deze eutroficatie te wijten is aan het nutriëntenrijk lokaal toestromend water.
Voor de sector natuur is dit volkomen terecht als knelpunt aangegeven.

Bezwaar 3 : De landbouwraad geeft aan dat de Brechtse heide in het verleden werd ontgonnen als landbouwgrond en dat bijgevolg dit in de toekomst ook zo verder gezet worden.
De PMiNa-Raad erkent deze historische landbouwkundige evolutie maar wenst de toekomstige ontwikkeling van het gebied in overeenstemming te brengen met de actuele maatschappelijke noden, gewijzigde inzichten en het juridisch kader.
Voorouders hebben het gebied in het verleden ontgonnen op een kleinschalige manier, met meer variatie en kleine percelen. Sinds de landbouw geëvolueerd is naar uitgestrekte monoculturen en percelen afgebakend met prikkeldraad, is de biodiversiteit in deze landbouwgebieden drastisch achteruit gegaan. Men spreekt hier beter niet over een aspect 'mooi', want dit is voor iedereen verschillend. Een landbouwer ervaart een maïsakker ook als een mooi open landschap. Dat de biodiversiteit sterk afnam door het toepassen van moderne landbouwtechnieken is echter een vaststaand feit.
Wat betreft waterbeleid, de insteek van dit advies, heeft de Brechtse heide in kwantitatief opzicht prioritair een infiltrerende functie en die dient door al de aanwezige functies zo goed mogelijk ingevuld te worden.
Wat betreft kwalitatief waterbeleid in de Brechtse heide dient vnl. de landbouwfunctie de doorslag van voedingsstoffen naar het grondwater af te bouwen zodat tegen 2015 een goede kwaliteit van het grondwaterlichaam ontstaan is. In aansluiting op bezwaar 2 blijkt dit actueel niet het geval te zijn.

De adviesraad wijst als oorzaak van de wateroverlast de verminderde afvoercapaciteit van de grachten in de gemeente aan. Herprofilering van het grachtenstelsel is en blijft een belangrijk aandachtspunt voor hen.
Hier stelt de PMiNa-Raad dat grachten in eerste instantie een infiltrerende functie dienen te vervullen, in tweede instantie een waterbergende en pas in derde instantie een watervoerende.
Wanneer de maatregel 'herprofilering' vooropgesteld wordt, dient een inrichting hieraan tegemoet te komen.

'Herprofilering' betekent dus *niet* het water versneld en dieper afvoeren, eerder het vertraagd afvoeren van enkel het zwaar overlast veroorzakende water. Zware overlast heeft dan betrekking op harde functies (wonen, serrebouw, industrie, verblijfsrecreatie..).

Aan de **Milieuraad van Ranst** wordt gevraagd de vermelde 'onnauwkeurigheden' te specifiëren: in overige gemeenten werd nl. niet de indruk gewekt.
Zo is het voorbeeld van een wijk die om de 10 jaar onder water staat te categoriseren onder 'regelmatig' o.i. heel redelijk.

4. Advies van de PMiNa-Raad

De PMiNa-Raad geeft een positief advies aan deze ontwerp doelstellingennota, maar wenst toch graag de volgende opmerkingen te maken :

Algemeen :

- De keuze om een gemeentelijke adviesraad advies te laten uitbrengen, wordt overgelaten aan de gemeentebesturen. Elk gemeentebestuur gaf deze kans aan zijn Milieuraad; sommige gemeentebesturen vernoemden echter ook de GECORO, Landbouwraad of Middenstandsraad. De PMiNa-Raad is van mening dat men de adviesraden beter zelf had laten beslissen of ze al of niet betrokken wilde worden. Zo wordt geen enkele adviesraad al op voorhand uitgesloten !
- Kan er bij elke ontwerp doelstellingennota een synthesetabel toegevoegd worden met lijst van knelpunten, bijhorende oplossingen en grondgebied (gemeente) ? Dit zou voor ons en ook voor vele gemeenten erg handig zijn.
- De kaartjes zijn moeilijk leesbaar . Gelieve de namen van de waterlopen en de gemeentenamen te vermelden.

- Er worden veel afkortingen gebruikt die niet verklaard worden: lijst toevoegen (bvb GNOP, VEN, NOG, ROG)
- Knelpunten en kansen op het vlak van waterkwantiteit en waterkwaliteit worden besproken in 2 verschillende hoofdstukken. Nochtans hebben problemen met de waterkwaliteit ook hun repercussies bij de aanpak van wateroverlast. De PMiNa-Raad vindt het daarom zeer positief dat er bij de aanleg van overstromingsgebieden aandacht uitgaat naar de waterkwaliteit van de waterloop (bv. p. 4 r. 14 overstroming van het blauwgrasland, thv de Goorstraat te Oelegem). Ook op andere plaatsen waar dit niet vermeld wordt, wenst de PMiNa-Raad de belangrijkheid hiervan te onderstrepen (bv. p. 7 r. 4 overstromingsgebied weiden van de Trappisten, te Malle).
  Daar waar de waterkwaliteit nog onvoldoende is, kan men in afwachting van beterschap al wel overstromingsgebieden aanleggen. Met het overstromen zelf, wacht men beter tot na de sanering (bv. p. 9 r.52-54 Bos langs de Zwanebeek).
- Gebruik de term 'riolering' ipv. 'riolen'

Voor **p. 2 r. 3-12** gelden dezelfde opmerkingen als deze gemaakt bij de ontwerp doelstellingennota Molenbeek/Bollaak en Wimp. De knelpunten en potenties zijn niet alleen gebaseerd op die zaken die de gemeenten zo aanvoelen, er werden immers ook andere partners bevraagd (Natuurpunt, Boerenbond,…).

p. 3, r. 48-49: Betreft het illegale of zonevreemde weekendhuisjes ? Graag een verduidelijking. Mogelijk kan een herlocalisatie plaatsvinden. In elk geval moet een ruimtelijke afweging gemaakt worden : wat hoort hier thuis en wat niet…

p. **4-16**: In een aantal gevallen wordt aangegeven hoe het knelpunt zal of kan verholpen worden in een aantal gevallen niet. Met name:

- Pagina 4, Regel 19-20; regel 43-46; regel 47-52
- Pagina 5, regel 3-7; regel 19-20; regel 48-49
- Pagina 7, regel 32-38
- Pagina 8 regel 11-15
- Pagina 9, regel 35-40
- Pagina 10, regel 20-25; regel 28-34; regel 37-45
- Pagina 11, regel 3-4; regel 23-27; regel 45-51
- Pagina 12, regel 7-13; regel 19-25;
- Pagina 13, regel 44
- Pagina 15, regel 47-52
- Pagina 16; regel 3-10

p.5 r. 20 : Het 'SECA-benzinestation' werd overgenomen en heet nu 'JET'

p. 8 r. 11-15: voor wie is de overlast ? voor de illegale weekendhuisjes? Om welk type illegaliteit gaat het ? Het is nodig ook hier een ruimtelijke afweging te maken !

p. 8 r. 52-54: De Zwanebeek is op die plaats van goede kwaliteit en zal dus geen negatieve invloed hebben op de waterkwaliteit van het antitankkanaal. De PMiNa-Raad kent de beperking opgelegd door de Kaderrichtlijn, maar wil er op wijzen dat er ook afwijkingsmogelijkheden voorzien zijn. Wateroverdracht tussen verschillende bekkens is toelaatbaar indien er geen nadelige invloeden te verwachten zijn op het watersysteem, zowel op gebied van waterkwaliteit als –kwantiteit.

p. 11, r. 6-8: Het is niet omdat het om privé-eigendom gaat, dat er niet geruimd kan worden. Het maatschappelijk belang primeert boven het privé-belang. De eigenaar moet een erfdienstbaarheid (doorgang) respecteren, zoniet moet hijzelf instaan voor het onderhoud.

p. 17, r. 1-6: Hier kan de watertoets als instrument worden gebruikt.

p. 17-22: In een aantal gevallen wordt aangegeven hoe het knelpunt zal of kan verholpen worden in een aantal gevallen niet. Met name:

- Pagina 18, Regel 9-10; regel 43-46; regel 47-52
- Pagina 19, 7-9

- Pagina 20, regel 39

p. 23: Ecologie: Hier kan de aanwezigheid van een belangrijke rivierdonderpad-populatie vermeld worden. Deze komt hier nog enkel voor in de Zwanebeek.
p. 23 r. 45 : De PMiNa-Raad stelt voor om de prioriteit voor de aanpak van de vismigratieknelpunten op de Zwanebeek te verhogen, omdat de populatie Rivierdonderpad hier zo uniek (en kwetsbaar) is.

p. 30 kader : de verschillende kwetsbaarheidsklassen zouden kunnen aangeduid worden op de doelstellingenkaart !

p. 30 r. 4-8: De Zwanebeek is de enige beek met een waardevolle visfauna in het deelbekken en verdient als ecologisch uiterst kwetsbaar te worden aangeduid.

p. 31 r. 9-10 : Is dit niet in contradictie met het afkoppelingsbeleid van P-bedrijven ?

p. 31, r. 11- 14:
'Bij droogzuigingen (bouwwerven) wordt er gecontroleerd of er wel een zandfilter op zit want momenteel veroorzaakt dit vaak dichtgeslibde rioolbuizen.'
Niet alleen is er controle nodig op de zandfilters. Vermits het om opgepompt grondwater gaat, wordt dit best niet geloosd in de riolering, maar wel in de dichtstbijzijnde gracht, vijver of beek. Vermits het droogzuigen bij bouwwerven een meldingsplichtige activiteit is (Rubriek 53.2.2 : 'Bronbemaling die technisch noodzakelijk is voor ofwel de verwezenlijking van bouwkundige werken, ofwel de aanleg van openbare nutsvoorzieningen) moeten de richtlijnen van Vlarem gevolgd worden.

p.31 r. 50-51 : 'Het traject Kleine Schijn stroomafwaarts van het Albertkanaal kan overgedragen aan Aquafin als riolering'. De PMiNa-Raad kan hiermee akkoord gaan, mits het gaat om een gescheiden riolering.

p. 32, r. 5-9 : Voorkomen en beperken van diffuse verontreiniging, Doelstellingen
'De gemeenten moeten de bevolking sensibiliseren inzake verantwoord productgebruik.', lezen we hier. Dit is ook een taak van de Provincie. De Provincie heeft de opdracht om de afbouw van bestrijdingsmiddelen in haar groen- en recreatiedomeinen en het toepassen van alternatieven te communiceren met de burger.

Doelstellingen rond beperking pesticidenaanvoer zouden concreter kunnen geformuleerd worden. Is er zicht op de werkelijke omvang van het probleem door metingen van pesticidenconcentraties in het oppervlaktewater in de periode van toediening? Kunnen naast diffuse aanvoer via oppervlakkige afspoeling, drainage of drift, ook gissingen gemaakt worden van puntlozingen door accidentele lozing (observaties in andere bekkens tonen aan dat dit wel eens een belangrijkere bron van verontreiniging kan zijn dan diffuse lozingen).

p. 32, r. 5-9 : Voorkomen en beperken van diffuse verontreiniging, Krachtlijnen
Er wordt geen rekening gehouden met de aanwezigheid van verontreinigde sites die via oppervlakkige afspoeling of via drainage aanleiding kunnen geven tot verontreiniging van de waterlopen. De vermelding "afspoeling van verharde oppervlakken zoals parkings of druk bereden wegen" is in die context te beperkt, en mogelijk zelfs irrelevant. Koppeling van gegevens uit het OVAM register van verontreinigde gronden aan de evaluatie is relevanter.

p. 32 r. 13-17: is dit niet contradictorisch aan gescheiden rioleringsstelsels ?

p. 33 r. 2-4: bewuste illegale lozingen verdienen onmiddellijk een PV. Onderhandeling kan enkel als er geen kwaad opzet is. Bij twijfel kiest men best voor sanctie.

p. 36 r. 33-35 : 'Veel problemen van wateroverlast zijn te wijten aan de verminderde afvoercapaciteit van het grachtenstelsel' lezen we hier. Herprofilering en herwaardering van het grachtenstelsel houdt voor de PMiNa-Raad in, dat het aantal grachten moet stijgen, en dat men moet streven naar bredere ondiepe grachten met grote infiltratiecapaciteit (niet gebetonneerd), zodat men een bufferende werking nastreeft in plaats van een snelle afvoer.

p.36,r.48 - p.37,r.8 : Geïntegreerd sedimentbeheer, Krachtlijnen

Slibruimingen verdienen een hogere prioriteit indien de bron gesaneerd is. Automatisch een hogere prioriteit toekennen aan sanering wanneer er geen betekenisvolle lozing meer is, is in de praktijk niet haalbaar. Eerst dient geëvalueerd te worden of de waterbodem wel degelijk de verbetering van de waterkwaliteit vertraagt, bv. via monitoring van de ecologische kwaliteit. De afweging dient gemaakt te worden tegenover de bestemmingsmogelijkheden of verwerkingsmogelijkheden van het slib, inclusief de afweging van de milieubaten t.o.v. de kost voor verwijdering en/of verwerking en de maatschappelijke kost.

p. 37 r. 5-8 De PMiNa-Raad adviseert om de aandachtsgebieden en/of –waterlopen hier weer te geven.

p37, r.15-36 , Ecologisch waterbeheer, Krachtlijnen
Ook hier zijn dezelfde krachtlijnen rond geïntegreerd sediment van toepassing